СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

Спеціальність: **І5 «Медсестринство»**
Освітньо-професійна програма: **Сестринська справа**
Код компонента в освітній програмі: **ВК 12**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **2**
Семестр(и): **І (осінній), ІІ (весняний)**
Тип освітнього компонента: **вибірковий**
Навчальний рік: **2026-2027**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **загальна психологія, педагогіка, філософія.**

Кафедра/підрозділ: **кафедра психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, вул. Ак.Павлова, 46,** корпус Ф-2, 2 поверх
Керівник освітнього компонента: ас. **Кондратенко Анастасія Павлівна**,
email: ap.kondratenko@knmu.edu.ua
Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle): https://distance.knmu.edu.ua/course/view.php?id=3950

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Навчальна дисципліна «Конфліктологія»: закладає основи вивчення студентами психічного здоров'я, медичної психології та інших клінічних дисциплін, що передбачає інтеграцію викладання з цими дисциплінами; забезпечує формування умінь застосовувати знання з медичної психології в процесі подальшого навчання й у професійній діяльності; закладає основи пізнання медичною сестрою комунікації з хворою людиною, формування здорового способу життя та профілактики порушення психічних функцій в процесі життєдіяльності та при різних конфліктних ситуаціях.

МЕТОЮ КУРСУ є придбання здобувачами освіти теоретичних знань, практичних навичок з основ конфліктології, розуміння основних цілей та завдань конфліктології, пізнання соц. працівником конфлікту як соціально-психологічного явища, типові причини виникнення конфліктів, структуру та функції конфліктів, динаміку конфліктів, оволодіння методами попередження та вирішення конфліктів, вивчення та врегулювання конфліктів.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:
- знати розвиток конфліктологічних ідей за час існування людства;
- володіти методами діагностики і аналізу конфліктів;
- вивчати специфіку форм прояву управлінських конфліктів;
- знати закономірності, функції, принципи та методи конфліктології;
- опанувати елементи внутрішнього та зовнішнього впливу на конфліктні ситуації;
- застосовувати прийоми і методи профілактики конфліктів в ЗОЗ;
- володіти основами динаміки процесу розвитку конфліктів, теорії механізмів виникнення конфліктів;
- опанувати методи та засоби забезпечення ефективного управління конфліктами.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (2 год.):

1. Конфліктологія: предмет, метод і структура. Основні поняття. Зв'язок з іншими науками. Методи наукових досліджень в конфліктології.
2. Причини конфліктів, їхні функції та профілактика.
3. Міжособистісні, внутрішньо групові конфлікти та їхні першопричини.

4. Стрес і стресори як наслідок конфліктності в управлінській діяльності.

Перелік тем практичних занять (10 год.):

1. Історія розвитку конфліктології.
2. Теорії конфліктів. Становлення конфліктології як науки в Україні
3. Поняття, структурні елементи конфлікту. Класифікація конфліктів. Межі конфлікту
4. Особистісні причини виникнення конфліктів. Їх позитивні і негативні функції у суспільстві. Поведінка людей у конфлікті. Профілактика конфліктів.
5. Міжособистісні конфлікти. Внутрішньогупові та міжгрупові конфлікти.
6. Психологія конфлікту.
7. Конфлікти в медичному середовищі.
8. Рольові, політичні, соціальні конфлікти.
9. Сімейні, міжетнічні, міжконфесійні конфлікти.
10. Влада як соціальний інститут та інструмент управління. Влада як ресурс конфлікту.
11. Соціально-психологічний клімат в колективі.
12. Психодіагностика та прогнозування конфліктів.
13. Посередник у системі розв'язання конфлікту. Методики управління конфліктами.
14. Проблеми стимулювання як чинник профілактики конфліктних ситуацій.
15. Переговори як універсальний метод розв'язання конфліктів.
16. Керівник, управлінець, конфлікт.
17. Управлінський цикл. Імідж управлінця.
18. Типологія конфліктних особистостей. Правила поведінки в конфлікті.
19. Стрес і чинники, що його стимулюють.
20. Перша допомога в гострій стресовій ситуації.
21. Залік

Перелік тем самостійної роботи студента (78 год.)

1. Проблема системного підходу до вивчення конфліктів.
2. Практичні знання як джерело конфліктологічних ідей.
3. Історія розвитку світової та вітчизняної конфліктології.
4. Еволюційна структура психіки людини Дев'ять типів еволюції конфліктів, їхня характеристика.
5. Психологічні методи, що використовують у дослідженні та діагностиці конфліктів.
6. Модульна методика діагностики міжособистісних конфліктів.
7. Ситуаційна метода дослідження конфлікту, її переваги та недоліки.
8. Основні види конфліктів та об'єктивні фактори їх виникнення.
9. Особистісні конфлікти Варіанти поведінки людини в складних та нестандартних ситуаціях.
10. Виробничі (службові) конфлікти, аналіз конструктивної та деструктивної функції конфлікту.
11. Механізми психологічного захисту особистості, їх характеристика.
12. Види внутрішньо-особистісних конфліктів, умови їх виникнення та конструктивна роль.
13. Варіанти суїцидальної поведінки, допомога та профілактика.
14. Профілактика внутрішньо-особистісних конфліктів.
15. Родинні конфлікти, причини виникнення, профілактика.
16. Виробничі конфлікти, причини виникнення, шляхи врегулювання.
17. Учбові конфлікти, причини виникнення, профілактика Інноваційні конфлікти, причини виникнення, шляхи врегулювання.
18. Умови попередження конфліктів: об'єктивні, управлінські.
19. Стрес, здоров'я людини, конфліктність.
20. Завершення конфлікту, форми та фактори.
21. Діяльність керівника по врегулюванню конфлікту.
22. Роль психолога у врегулюванню конфліктних відносин опонентів.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попереднім узгодженням з використанням корпоративної пошти системи G-Suite.

Методи навчання: лекція, виконання вправ та практичних робіт, розв'язання ситуаційних завдань та кейсів, моделювання професійних діалогів і рольові ігри, самопрезентація та публічний виступ.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Підсумковий семестровий контроль проводиться після завершення вивчення освітнього компоненту. **Формою контролю** є «залік». Бали для освітніх компонентів розраховуються як середнє арифметичне балів поточного контролю за всі теми впродовж всього періоду вивчення освітнього компоненту (з точністю до сотих) за таблицею «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу (для дисциплін, що завершуються заліком)», що додається автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. Загальна навчальна діяльність визначається у балах від 120 до 200 та відміткою – «зараховано» або «не зараховано».

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Базові

1. Психологія конфліктів. Партико Н.В. Вид-во Львів. політехніки, 2019. – 132 с.
2. Основи соціальної психології: підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.
3. Конфліктологія: навчальний посібник /за ред. Г.В.Гребенькова. Львів: Магнолія, 2011. 229 с.
4. Зарицька В.В. Психологія конфлікту: навч. посіб. / Валентина Василівна Зарицька; Класич. приват. ун-т. – Запоріжжя: Видавничий дім "Гельветика", 2019. – 379 с.
5. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту. Київ: Каравела, 2010. – 304 с.
6. Ануфрієва Н.М. Психологія конфлікту: Навч. Посібн. – К.: Інститут післядипломної освіти КНУ, 2015. – 101 с.

Допоміжні

7. Шевців З.М. Основи соціально-педагогічної діяльності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К. : Центр учбової літератури, 2012. - 248 с.
8. Яхно Т. П., Куревіна І. О. Конфліктологія та теорія переговорів. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.
9. Фрідріх Глазл Конфлікт менеджмент: довід. для керівників та консультантів / [пер. з нім. Н. Савченко; за ред. Т. Білик]. - Вид. 10-те, вдосконал. - Bern; Stuttgart ; Wien : Haupt ; Stuttgart : Freies Geistesleben ; Київ : АДЕФ-Україна, 2020. - 527 с.
10. Козубовський Р.В. Соціологія конфлікту: методичні рекомендації до курсу. Ужгород: УжНУ, 2022. 50 с.
11. Конфліктологія: загальна та юридична : підручник / Л. М. Герасіна, М. П. Требін, О. М. Сахань, В. Д. Воднік ; за заг. ред. Л. М. Герасіної. – Харків :
Право, 2021. – 224 с.
12. Калаур С.М. Соціальна конфліктологія: навч. посіб. / С.М. Калаур, З.З. Фалинська. – Тернопіль: Астон. 2018. – 360 с.

Зав. кафедри психіатрії, наркології,
медичної психології та соціальної роботи Ганна КОЖИНА